

the World to Come? When such a person dies without repentance. But if he repents for his wickedness prior to his death, he is considered a penitent and is among those who have a share in the World to Come. For nothing stands in the way of repentance. Even if a person denies one of the essential beliefs all his life but repents in the end, he has a share in the World to Come. As it says: "Peace, peace, to he who is far and he who is near, says God, and I will heal him." (Isaiah 56:19) (4) All evil people, deliberate sinners, transgressors and the like, who repent, whether openly or privately, are accepted. As it says: "Return, sinful children," (Jeremiah 3:14) even though he is [apparently] sinful since he only repented privately and not openly, still his repentance is accepted.

מֵאֵלוּ אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא בְשֵׁמֶת בְּלֹא תְשׁוּבָה אֲבָל אִם שָׁב מִרְשָׁעוֹ וּמַת הוּא בְּעַל תְּשׁוּבָה וְהָרִי זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא שְׂאִין לָךְ דְּבַר שְׁעוּמֵד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה אֲפִילוּ כִּפּוּר בְּעֶקֶר כָּל יָמָיו וּבְאֲרוּנָה שָׁב יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא שְׁנֹאֲמַר (ישעי' נ"ו) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאֵתוּ: ד כָּל הַרְשָׁעִים וְהַפּוֹשְׁעִים וְהַעֲבֻרָיִים וְכִיּוֹצֵא בְהֵן שְׁחֻזְרוּ בַתְּשׁוּבָה בֵּין בְּגֻלֵי בֵּין בְּמַטְמוֹנוֹת מְקַבְּלִים אוֹתָן שְׁנֹאֲמַר (ירמ' ג') שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים אִף עַל פִּי שְׁעֵדִין שׁוֹבֵב הוּא שְׁהָרִי בְּסַתֵּר שָׁב וְלֹא בְּגֻלֵי מְקַבְּלִין אוֹתוֹ בַתְּשׁוּבָה:

VA'EIRA FOR MONDAY

וארא ליום שני

TORAH

תורה

טכ"ז בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ח וְאֶעֱלֶה יְתוֹכֵן לְאַרְעָא דִּי קְזִימִית בְּמִימְרֵי לְמַתְּנָן יְתֵהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְאַתְּנָן יְתֵהּ לְכוֹן יְרֵתָא אֲנָא י? וּמְלִיל מֹשֶׁה כֵּן לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא קִבְּלוּ מִן מֹשֶׁה מִמְּעִיק וְרוּחָא וּמִפְּלִחְנָא דְהוּהוּ קְשִׁיָּא

ח וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת-יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לְכֶם מִוְרֶשֶׁה אֲנִי יְדוּהָ: ט וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל-מֹשֶׁה מִקְצֹר רוּחַ וּמִעֲבֹדָה

(8) And I will bring you to the Land regarding which I raised My Hand to give it to Avraham, to Yitzchak, and to Yaakov. And I shall give it to you as an inheritance — I am the Lord. (9) Moshe spoke thus to the Children of Israel, but they did not listen to Moshe because of their shortness of breath and hard

RASHI

רש"י

(8) **I raised My Hand** — *I raised it to swear by My throne.* (9) **They did not listen to Moshe** — *they did not accept his [words, i.e., they did not accept] solace. Because of their shortness of breath* — *A person who is anxious becomes short of wind and of breath, and he cannot breathe deeply. Similar to this [i.e., a similar interpretation to Rashi's*

(ח) נִשְׁאַתִּי אֶת יָדִי. הִרְיִמוּתִיהָ לְהִשָּׁבַע בְּכִסְאִי: (ט) וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה. לֹא קִבְּלוּ תַנְחוּמֵי: מִקְצֹר רוּחַ. כָּל מִי שֶׁהוּא מִיָּצֵר רוּחוֹ וְנִשְׁיָמוֹתוֹ קָצְרָה וְאִינוּ

עֲלֵיהוֹן: י ומִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה
לְמִימְרֵ: יא עוֹל מִלִּיל לֹת
פִּרְעָה מִלְכָּא דְמִצְרַיִם וּישְׁלַח

קָשָׁה: פ , וַיִּדְבֶּר יְדוּהָ אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
יֵא בֵּא דַבֵּר אֶל־פִּרְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וּישְׁלַח

work. (10) The Lord spoke to Moshe saying; (11) Come, speak to Pharaoh, king

RASHI

commentary to verse 2, that עֲלֵיהוֹן denotes, “faithful to keep My promise,” I heard from Rabbi Baruch, son of Rabbi Eliezer. He cited the following verse as proof of the above explanation — “This time, I will make My power and strength known, so that they will know that My name is ה'.” (Jeremiah 16:21) From this verse we learn that when the Holy One, Blessed is He, fulfills His words even when it is to punish, He makes it known with His Name ה', and all the more so, when He intends to fulfill His promise for the good. However, our Rabbis interpret these phrases as referring to the preceding topic, namely, that which Moshe said “Why have You harmed [this people].” (Exodus 5:22) [That is, according to the way Rashi had explained

the verses till now, is that God responds to Moshe's question of “Why did You send me?” (Exodus 5:22) by stating that since He promised the patriarchs that He would take their descendents out of Egypt, He therefore is sending Moshe to fulfill His promise. However, according to the Midrashic interpretation of our Rabbis, the verses are a response to the first part of the question, “Why have You harmed this people?” (ibid.)] To which the Holy One, Blessed is He, replied; Alas for those that are gone, and are no more to be found! I should mourn the death of the patriarchs, to whom I revealed Myself many times as שדי, and yet they did not ask Me what My name is. But you asked, “What is His name? What should I say to them?” (verse 3:13). (Shemot Rabbah 6:4, Sanhedrin 111a) [Furthermore, even though,] **“And I also made My covenant with them ...”** (verse 4), [I did not fulfill it, by giving them the land of Canaan. On the contrary, when they wanted a plot of land in Canaan they had to pay dearly for it, as] when Avraham wanted to bury Sarah, and he could not find a plot until he bought one for a very high price (Genesis 23:16). Similarly, they contested Yitzchak's ownership of the wells which he had dug in Gerar. The shepherds of Gerar argued that the water was theirs (ibid. 26:20). Similarly, regarding Yaakov, the verse states, “After purchasing the section of the field upon which he had pitched his tent.” (ibid. 33:19) Nevertheless, none of them questioned My methods [nor the promise that I had made to give them the land of Canaan]. But, [the very first time that you saw that My promise was not yet fulfilled,] you said, “Why have You harmed.” However, this interpretation does not comply

רש"י

יכול להאריך בנשימתו. קרוב לענין זה שמעתי
בפרשה זו מרבי ברוך ברבי אליעזר והביא לי ראיה
ממקרא זה בפעם הזאת אודיעם את ידי ואת
גבורתי וידעו כי שמי ה'. למדנו בשהקב"ה מאמן
את דבריו אפלו לפורענות מודיע ששמו ה' וכל
שכן האמנה לטובה. ורבותינו דרשוהו לענין של
מעלה שאמר משה למה הרעתה אמר לו הקב"ה
הכל על דאבדיו ולא משתכחין יש לי להתאונן על
מיתת האבות הרבה פעמים נגליתי אליהם באל
שדי ולא אמרו לי מה שמך ואתה אמרת מה שמו
מה אומר אליהם: וגם הקמתי וגו'. וכשבקש
אברהם לקבור את שרה לא מצא קבר עד שקנה
בדמים מרובים וכן ביצחק ערערו עליו על הבארות
אשר חפר. וכן ביצחק ויקן את חלקת השדה לנטות
אהלו ולא הרירו אחר מדותי ואתה אמרת למה
הרעותה. ואין המדרש מתישב אחר המקרא מפני

ית בני ישראל מארציה:

את-בני-ישראל מארצו:

of Egypt, that he should send the Children of Israel from his land.

RASHI

with the text for a number of reasons: First, the verse does not state, "They did not ask Me My Name 'ה' [rather, "With My Name 'ה' I was not known to them."] and if one would argue that [the phrase, "With My Name 'ה' I was not known to them." means] He did not inform them that this was His Name, [because they did not ask Him, this cannot be so, for they did not have to ask what His Name was.] because when He initially revealed Himself to

Avraham at the covenant between the pieces, the verse states, "I am 'ה' Who brought you out of Ur Kassdim" (Genesis. 15:7). Furthermore, the words "And I have also" (verse 5) indicate that they are a continuation of the preceding verses, yet according to the Rabbinical interpretation, how are the verses which follow this statement a continuation of that which preceded them? [I.e., how are the verses] "And I have also heard the moaning of the Children of Israel ..." "Therefore, say to the Children of Israel" [a continuation of the verse, "But with my Name 'ה' I did not become known to them"]? Therefore, I maintain that this verse must be interpreted according to its literal sense, so that each statement fits into context. The Midrashic interpretation may also be offered [in addition to the literal interpretation], as the verse states, "Are My words not like fire," says God, "and like a hammer which shatters a rock" (Jeremiah 23:29). Just like a rock may be shattered into many fragments [by the blows of a hammer, so, too, the words of Torah, may be interpreted in many ways].

רש"י

במה דברים אחת שלא נאמר ושמי ה' לא שאלו לי ואם תאמר לא הודיעם שכך שמו הרי תחלה בשנגלה לאברהם בין הבתרים נאמר אני ה' אשר הוצאתיך מאור בשדים. ועוד היאך הסמיכה נמשכת בדברים שהוא סומך לכאן וגם אני שמעתי וגו'. לכן אמור לבני ישראל. לךף אני אומר יתישב המקרא על פשוטו דבר דבור על אופניו והדרשה תדרש שנאמר הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפצץ סלע מתחלק לכמה נצוצות:

PROPHETS Ezekiel 29

ה וארטשינד למדברא יתך
וית כל שלטוני תוקפך על
אפי חקלא תתרמי נבילתך
לא תתכניש ולא תתקבר
לחית ארעא ולעופא דשמיא
מסרתך לאשתיצאה: ו וידעון

נביאים יחזקאל פרק כט
ה ונטשתיך המדברה אותך ואת כל-דגת יאריך
על-פני השדה תפול לא תאסף ולא תקבץ לחית
הארץ ולעוף השמים נתתיך לאכלה: ו וידעון
כל-ישובי מצרים כי אני יהוה יען היותם משענת

כל יתבי מצרים ארי אנא יי חלף דהוו סמך קניא רעיעא לבית ישראל:

(5) And I will scatter you into the wilderness, you and all the fish of your rivers; you shall fall upon the open fields; you shall not be brought together, nor gathered; I have given you as food for the beasts of the field and to the birds of the sky. (6) And all the inhabitants of Egypt shall know that I am the Lord,

קָנָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל: ז בַּתְּפֹשֶׁם בְּךָ בַּכֶּפֶךְ (בַּכֶּף קָרִי) יִרְוֹץ וּבִקְעַת לָהֶם כָּל־כַּתֶּף וּבַהֲשַׁעְנָם עָלֶיךָ תִּשָּׁבֵר וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל־מַתְנִיָּם: ח לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְדֹה הִנְנִי מֵבִיא עָלֶיךָ חֶרֶב וְהִכַּרְתִּי מִמֶּנִּי אָדָם וּבַהֲמָה:

מִנְּךָ אֲנִישָׁא וּבַעֲרָא:

because they have been a staff of reed to the House of Israel. (7) When they took hold of you by your hand, you splintered, and tore into the whole of their shoulders; and when they leaned upon you, you shattered, and made all their loins stand upright. (8) Therefore thus says the Lord God: Behold, I will bring a sword upon you, and cut off man and beast from you.

RASHI

רש"י

(6) **A staff of reed** — *Many times Israel relied on them but they were of no help [like a staff of reed which breaks easily when one leans upon it].* (7) **תרוץ** — *Like תרצץ, to splinter.* **And tore into** — *Like a person who leans on a reed which breaks and the [man falls onto the] jagged edges [which] enter into his shoulders.* **And made [all their loins] stand upright** — *Since after you will break, they will have to strengthen their loins to stand on their own.*

(ו) מוֹשַׁעֲנַת קָנָה. כְּמֹה פְעָמִים סָמְכוּ עָלֵיהֶם וְלֹא הוֹעִיל לָהֶם: (ז) תִּרְוֹץ. תִּרְצֹץ. וּבִקְעַת לָהֶם וּגו'. בְּאָדָם הַנִּסְמָךְ עַל קָנָה וְנִשְׁבַּר וְהִקְרוּמִיּוֹת נִכְנָסוֹת לוֹ בְּכַתְפֵי: וְהַעֲמַדְתָּ וּגו'. מֵאַחַר שֶׁתִּשְׁבַּר יִצְטָרְכוּ לְחֹזֵק אֶת מַתְנֵיהֶם וְלַעֲמוּד עָלֵיהֶם:

Writings Mishlei 12-13

כתובים משלי פרק יב-יג

כּו טֹב מִן חֲבֵרִיהַ צְדִיקָא וְאַרְחֻהוֹן דְּרִשְׁעֵי מִתְעִי לְהוֹן: כּו לֹא נִסְתַּקְבַּל צִידָא לְגַבְרָא נְכִילָא וּמִזְלִיָּה דְּבַר אֲנָשׁ דְּהָבָא יִקִּירָא: כח בְּאַרְחָא דְּצִדְקָא חַיִּי וְאוֹרַח דְּעוֹתָנָא לְמוֹתָא: א בַּר חֲכִימָא

(26) The righteous is more magnanimous than his neighbor; but the way of the wicked leads them astray. (27) The deceitful man will not roast his catch; but the wealth of a diligent man is precious. (28) In the way of charity is life; and

RASHI

רש"י

(26) **More [magnanimous] than his neighbor** — *The righteous individual passes over his inclinations.* (27) **Will not roast** — *That is to say, he will not succeed with that which he trapped through deceit.* **But the wealth**

(כו) יִתֵּר מִרְעֵהוּ. הַצְדִּיק מִוֹתֵר מִדּוֹתָיו: (כז) לֹא יִחַרֶף. בְּלוֹמֵר לֹא יִצְלִיחַ בְּמֹה שֶׁצָּד בְּמַרְמָה: וְהוֹן

צִדְקָה חַיִּים וְדָרֶךְ נְתִיבָה אֶל־מוֹת: יג א בֵּן חָכָם מְקַבֵּל מִרְדּוּתָא דְאַבָּא וּבָרָא
מוֹסֵר אָב וְלֵץ לֹא־שָׁמַע גְּעֵרָה:
מִמְקַנָּא לֹא מְקַבֵּל בְּעֵתָא:

in its path there is no death. **13** (1) A wise son seeks his father's discipline; but a scorner does not accept rebuke.

RASHI

of a diligent man — *Is [truly] precious.* (28) **In its path** — *[I.e.] of charity.* **There is no death** — *He will not die.* (1) **A wise son** — *Asks for and loves his*

father's discipline.

רש"י

אדם ... חרוץ. הוא יקר: (כח) ודרך נתיבה. של צדקה: אל מות. לא ימות: (א) בן חכם. שואל ואוהב מוסר אב:

Mishnah Shabbat, chapter 14

משנה שבת פרק יד

(1) The eight *sheratzim* [small, creeping creatures] which are mentioned in the Torah [which defile when one touches their carcasses] (Leviticus 10:29-30), one who traps or bruises them [on the Shabbat] is liable ["one who traps" is liable, since it is usual for these animals to be trapped; one who "bruises" is liable, because the skins of these animals are very tough, so the bruises are permanent and therefore, he is liable for separating the blood from the flesh, which is a subcategory of threshing (where one separates the grain from chaff). Or, since the discoloration of the skin is permanent, he is liable, as a subcategory of dyeing]; but [as for] other vermin and creeping things [such as worms], one who wounds them is exempt [since their skin is supple, no permanent bruise remains]; one who traps them because he needs them, is liable; if he does not need them, he is exempt [since these species are not usually trapped]. As for a beast or bird in one's private domain, one who traps them is exempt [since they are already trapped (see 13:7, pg. 17)]; one who wounds them is liable [since they have a thick skin. In all these cases, he is only liable if he wounds in a constructive manner, such as for the purpose of drawing the blood. However, if done to harm the animal in a destructive manner, he is not liable (see 13:3, pg.16)]. (2) One may not prepare pickling brine [i.e., heavily salted water with a drop of oil, used to make preserves] on the Shabbat, but one may prepare salt water and dip his bread into it, or add it into cooked food.

רבנו עובדיה מברטנורא

א שמונה. החולד והעכבר כו' המנויין בפרשת ויהי ביום השמיני: **הצדן חייב.** שיש במינן ניצוד: והחובל בהן **חייב.** דיש להן עור, והוא לזה חבורה שאינה חוזרת, וחייב משום מפרק שהיא תולדה דדש. אי נמי, כיון דיש להן עור נצבע העור בדם הנצרב בו וחייב משום צובע: **ושאר שקצים ורמשים.** כגון תולעים וחלזונות ועקרבים: **החובל בהן פטור.** דאין להן עור: **שלא לצורך פטור.** דאין במינן ניצוד: **חיה ועוף שברשותו הצדן פטור.** שהרי ניצודים ועומדים הם: **והחובל בהן חייב.** דיש להן עור. ואין החובל חייב בכל הני דתנינן במתני' אלא בצריך לדם, אבל אם לא חבל אלא להזיק, הא קי"ל כל המקלקלין פטורים: **ב אין עושין הילמי.** מי מלח מרובים שנותנים לתוך ירקות שכובשין

Said Rabbi Yose; But is that not brine, whether [one prepares] much or little? [I.e., should one differentiate between a larger quantity and a smaller quantity in forbidden labors? Rather, regardless of quantity it is forbidden, so, too, here, if brine is forbidden Rabbinically because of its similarity to tanning, any amount should be forbidden.] Rather, this is the salt water that one is

permitted [to prepare]: One first puts the oil into the water [and then the salt], or [he puts the oil] into the salt [first and then adds to the water. The result in both cases is that the oil hinders the mixing of the water with the salt and the mixture is not considered a brine, according to Rabbi Yose; the *halachah* does not follow Rabbi Yose]. (3) We may not eat Greek hyssop [used medicinally to kill intestinal worms] on the Shabbat, because it is not a food for healthy people [and thus is only taken as a medicine, which is Rabbinically forbidden to do on the Shabbat, as a precaution lest someone come to crush herbs in the preparation of a medicine, which is forbidden Biblically, as a subcategory of grinding]; but we may eat [a] *yoezer* [plant, even though it is used to treat worms in the liver. Since healthy people eat it as well, the Rabbis did not forbid it] and drink *abuvroeh* [used as an antidote for one who drank uncovered water]. A person may eat any kind of food [which is also eaten by healthy people, even if taken solely] as a medicine, and [so, too,] drink any liquid, except water of palm-trees [i.e., water of a certain well located between two palm-trees, which had purgative qualities] and [*kos ikrin*] a potion of roots [used as a remedy in controlling menstrual flow], because they are [remedies] for jaundice [but their side effect was sterility, hence, the name, *kos ikrin* — cup of sterility]. However, one [who is not sick] may drink water of palm-trees for his thirst and [one may] rub

וטובל בהן פתו ונותן לתוך התבשיל. אמר רבי יוסי, והלא הוא הילמי, בין מרבה ובין מועט. ואילו הן מי מלח המתרין. נותן שמן בתחילה לתוך המים או לתוך המלח: ג אין אוכלין אוזביון בשבת, לפי שאינו מאכל בריאים, אבל אוכל הוא את יועזר ושותה אבוברועה. כל האכלין אוכל אדם לרפואה, וכל המשקין שותה, חוץ ממי דקלים וכוס עקרין, מפני שהן לירוקה. אבל שותה הוא מי דקלים לצמאו, וסך שמן עקרין

רבנו עובדיה מברטנורא

אותן להתקיים. אבל עושים מי מלח מועטים כדי לטבל בהן פתו או לתוך התבשיל: והלא הוא הילמי בין מרובה בין מועט. כלומר, אם המרובים אסורים אף המועטים אסורים, דיאמרו מלאכה מרובה אסורה ומלאכה מועטת מותרת. אלא אלו ואלו אסורים, מפני שהוא כמעבד ומתקן את האוכל הניתן בתוכו כדי שיתקיים: ואלו הן המותרין נותן שמן. בתוך המים בתחילה קודם שיתן המלח, או נותן שמן בתחילה לתוך המלח קודם שיתן את המים, דהשמן מעכבו, שאין המלח מתערב יפה עם המים ומתיש את כוחו. אבל לא יתן מים ומלח בתחילה ואח"כ את השמן, דמשעה שנותן מים ומלח יחד הוא נראה כמעבד. ואין הלכה כרבי יוסי: ג איזוב יון. מין אוזב שגדל בין הקוצים וממית התולעים שבמעיים: שאינו מאכל בריאים. ומוכחא מילתא דלרפואה אכיל ליה, ואסור לאכלו בשבת גזירה שמה ישחוק סממנים דהוי תולדה דטוחן: אבל אוכל הוא את יועזר. דהרבה אוכלין אותו כשהן בריאים: יועזר. פול"ץ בלע"ז, והוא מכלה התולעים שבכבד: אבוב רועה. עץ שגדל יחידי ואין לו ענפים וקורין אותו בערבי עצא"ל רע"י, והוא טוב למי שניזוק על ששתה מים מגולים: כל האוכלים אוכל אדם לרפואה. כל דבר שהוא אוכל והבריאים אוכלים אותו יכול אדם לאכלו בשבת אף על פי שהוא מתכוין לרפואה: חוץ ממי דקלים. הם שני אילנות ממניי הדקלים שהיו בארץ ישראל וביניהם מעין מים. והשותה מהם כוס ראשון מרפה הזבל שבמעיו, וכוס שני משלשל, וכוס שלישי מנקה את בני מעים עד שאדם מוציאם צלולים כדרך שהכניסם: וכוס של עקרין. לוקחין שרף אילן, שקורין לו בערבי זא"ג אלכסנדר"א, ועשב שקורין לו עשב"א אלסדו"ר, פירוש עשב של שמחה, וכרכום, וכותשין אותן ונותנין את עפרן ביין, והאשה זבה שתשתה מהן ג' כוסות תרפא: מפני שהן לירוקה. בעל חולי הנקרא ירוקן

himself with oil of roots, if not for medical use. (4) One whose teeth are hurting may not sip vinegar through them [and then spit it out without swallowing], but may dip [his bread in vinegar, chew the vinegar soaked bread] in the usual manner, and if he is cured, he is cured. If one's loins hurt him, he may not rub them with wine or vinegar [since these are always used for therapeutic purposes], but he may anoint them with oil [being a common practice], but not rose oil [since it is very expensive, it is only used for therapeutic purposes]. Royal princes [however], may anoint their wounds with rose oil, since it is their practice to anoint themselves with it on weekdays. Rabbi Shimon says; All Israel are royal princes [the *halachah* does not follow Rabbi Shimon].

רבנו עובדיה מברטנורא

אם ישתה מהן ירפא מחולי הירקון אבל ישאר עקר ולא יוליד, ולכך נקרא כוס עקרין: לצמאנו. אם אינו חולה: ד לא יגמע את החומץ. ויפלוט, דמוכחא מילתא דלרפואה הוא. ואם מגמע ובולע, שפיר דמי: לא יסוך בהן יין וחומץ. דאין אדם סך מהן אלא לרפואה: אבל לא שמן ורד. לפי שדמיו יקרים, ומוכחא מילתא דלרפואה קעביד: שכן ררכן לסוך. בלא מכה: רבי שמעון אומר וכו'. ואין הלכה כרבי שמעון:

Gemara Shabbat, 117b

גמרא שבת דף קי"ז ע"ב

Our Rabbis taught: How many meals must one eat on Shabbat? Three. Rabbi Chidka says: Four. Rabbi Yochanan observed, Both expound the same verse: "And Moshe said, Eat it today; for today is a Shabbat to the Lord; Today you will not find it in the field." (Exodus 16:25) Rabbi Chidka holds: These three "todays" [each denoting one meal] are [reckoned] apart from the evening [Friday night meal]; however, the Rabbis hold; They include the evening [Friday night meal]. We learned [in the Mishnah]; If a fire breaks out Shabbat eve, food for three meals may be saved; is it [the Mishnah] not talking about where one has not [yet] eaten [and hence disagrees with Rabbi Chidka]? — No: it [the Mishnah] is [a case] where he has [already eaten]. [The Mishnah continues: If it breaks out] in the morning, food for two meals may be saved; surely that is where one has not yet eaten [that day, thus proving only three meals must be eaten]? — No: [where] he has [already] eaten [one meal prior to the fire]. [The Mishnah continues;] At [the time of] *minchah*, food for one meal [may be saved]: Surely that is where one has not eaten [the *minchah* meal yet, thus proving only three meals are required]? — No: [where] he has eaten [the *minchah* meal before the fire broke out and this meal that he may save represents his fourth meal]. But since the final section [of the Mishnah] states, Rabbi Yose says; We may

שלא לרפואה: ד החושש בשניו, לא יגמע בהן את החמץ, אבל מטבל הוא כדרכו, ואם נתרפא נתרפא. החושש במתניו, לא יסוד יין וחמץ, אבל סך הוא את השמן, ולא שמן ורד. בני מלכים סכין שמן ורד על מכותיהן, שכן דרכם לסוך בחל. רבי שמעון אומר, כל ישראל בני מלכים הם:

תנו רבנן כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת שלש. רבי חידקא אומר ארבע. אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (שמות ט"ו) ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה. רבי חידקא סבר הגי תלתא היום לבר מאורתא. ורבנן סברי בהרי דאורתא. תנו נפלה דלקה בלילי שבת מצילין מזון שלש סעודות. מאי לאו דלא אכל. לא דאכל. שחרית מצילין מזון שתי סעודות מאי לאו דלא אכל. לא דאכל. במנחה מצילין מזון סעודה אחת. מאי לאו דלא אכל. לא דאכל. והא מדקתני

save food for three meals at all times, it thus follows that the *Tanna Kamma* holds [that only] three [meals are required]. Hence it is clear that our Mishnah does not agree with Rabbi Chikda. Rabbi Shimon ben Pazzi said in the name of Rabbi Yehoshua ben Levi in Bar Kappara's name: He who observes [the practice of eating] three meals on Shabbat is saved from three evils; the travails of the Mashiach, the retribution of Gehinnom, and the wars of Gog and Magog. The travails of the Mashiach: **“Day”** is written here [regarding Shabbat], while there it is written, “Behold, I will send you Eliyahu the Prophet before the [great and terrible] **day** [of the Lord] comes. (Malachi 3:23) The retribution of Gehinnom: **“Day”** is written here, while there it is written: “That **day** is a day of wrath.” (Zephaniah 1:15) The wars of Gog and Magog: **“Day”** is written here, while there it is written; “In that **day** when Gog shall come.” (Ezekiel 38:18) Rabbi Yochanan said in Rabbi Yose's name: He who delights in the Sabbath is given an unbounded heritage, for it is written; “[If you restrain your foot because it is Shabbat ...] Then you shall delight yourself in the Lord, and I will make you ride upon the high places of the earth; and I will feed you with the heritage of Yaakov your father .... etc. (Isaiah 58:14) Not like Avraham of whom it is written: “Arise, walk around in the land, through its length ....;” (Genesis 13:17) nor like Yitzchak of whom it is written: For I shall give all these territories to you and to your descendants ....;” (Genesis 26:3) rather, like Yaakov, of whom it is written; and you will become strong throughout the west, the east, the north, and the south.” (Genesis 28:14) Rabbi Nachman bar Yitzchak says; He is saved from the servitude of the Diaspora: here it is written: “And I will make you ride upon the high places of the earth;” (Isaiah 58:14) while there it is written: But you will tread upon their high places. (Deuteronomy 33:29)

זוהר וארא דף כ"ח ע"א

פְּתַח וְאָמַר (הַבְּקוּק ב') כִּי אֶבֶן מִקִּיר תִּזְעַק וְכַפִּים מַעֲזִין יַעֲנֶנּוּהָ. כַּמָּה אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ לְאֻדְהָרָא מְחוּבוֹי דְלֵא יְחַטָּא קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וְאִי יִימָא מֵאן יִסְהִיד בֵּיה. הָא אֲבָנֵי בֵיתִיה וְאֵעִי בֵיתִיה יִסְהִידוּ בֵּיה. וְלִזְמַנִּין דְּקִדְשָׁא בְּרִיד הוּא עֲבִיד בְּהוּ שְׁלִיחוּתָא. תָּא תְּוִי חוּמְרָא דְאִהֲרָן דְאִיהוּ אָעָא יְבִישָׁא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא שִׁירוּתָא דְנִסְיִן עֲבַד בֵּיה וְתָרִי שְׁלִיחוּתֵי בֵּיה אֲתַעֲבִידוּ. חָד דְאִיהוּ אָעָא יְבִישָׁא וְכָלֵעַ

סִיפָא רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר לְעוֹלָם מִצִּילִין מִזֶּן שְׁלֵשׁ סְעוּדוֹת מִכְּלָל דְתִנָּא קָמָא שְׁלֵשׁ סְבִירָא לִיה. אֲלָא מְחוּרְתָא מִתְנִיתִין דְלָא פְּרַבִּי חִידְקָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן פְּזִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי מִשׁוּם בַּר קַפְרָא כָּל הַמְקָיִים שְׁלֵשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת נִצּוֹל מִשְׁלֵשׁ פּוּרְעָנִיּוֹת. מִחֲבָלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וּמִדִּינָה שֶׁל גִּיהֵנָם וּמִמְלַחְמַת גּוֹג וּמָגוֹג. מִחֲבָלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה כְּתִיב הֲכָא יוֹם וְכְתִיב הַתֶּם (מֵלָאכִי ג') הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלֵחַ לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם וְגוֹמַר. מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֵנָם כְּתִיב הֲכָא יוֹם וְכְתִיב הַתֶּם (צַפְנִיָּה א') יוֹם עֲבָרָה הַיּוֹם הַהוּא. מִמְלַחְמַת גּוֹג וּמָגוֹג כְּתִיב הֲכָא יוֹם וְכְתִיב הַתֶּם (יִחְזָקָא ל"ח) בַּיּוֹם בּוֹא גּוֹג. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי כָּל הַמַּעֲנֵג אֶת הַשַּׁבַּת נוֹתֵנִין לוֹ נִחְלָה כְּלָא מְצָרִים שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִי ג"ח) אֲזַתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּידָּךְ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּידָּךְ נִחְלַת יַעֲקֹב אָבִיד וְגוֹמַר. לֹא כְּאֲבִרְהֵם שְׁכָתוּב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית י"ג) קוּם הַתְּהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ לְאַרְכָּה וְגוֹמַר. וְלֹא כִּיִּצְחָק שְׁכָתוּב בּוֹ (שֵׁם כ"ו) כִּי לָךְ וְלִזְרַעְךָ אֲתוּן אֶת כָּל הָאָרֶצַת הָאֵל אֲלָא כִּיִּצְחָק שְׁכָתוּב בּוֹ (שֵׁם כ"ח) וּפְרַצְתָּ יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה. רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק אָמַר נִצּוֹל מִשְׁעֲבוּד מַלְכִּיּוֹת כְּתִיב הֲכָא (יִשְׁעִי ג"ח) וְהִרְכַּבְתִּידָּךְ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְכְתִיב הַתֶּם (דְּבָרִים ל"ג) וְאֲתָה עַל בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ:

לְאִינּוֹן תַּנְיִינִיָּא דְלָהוֹן. וְחַד דְּהָא לְשַׁעְתָּא אַתְהֵדֵר בְּרוּחָא וְאַתְעֵבֵד בְּרִיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תִּיפַח רוּחִיהוֹן דְּאִינּוֹן דְּאִמְרִין דְּלֹא זְמִין קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַתְיָא מִתְיָא וְהִיד יתְעֵבֵד מְנִיְהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא. יִתּוֹן וְיַחֲמוֹן אִינּוֹן סַפְשָׁאִין חֵיבְיָא רְחִיקִין מְאֹרֵייתָא רְחִיקִין מְנִיָּה. בִּידֵיהּ דְּאַהֲרֹן הָוּה חוּטְרָא אָעָא יְבִישָׁא וְקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא לְפֻּם שַׁעְתָּא אַהֲדֵר לִיהּ בְּרִיָּה מְשַׁנְיָא בְּרוּחָא וְגוֹפָא. אִינּוֹן גּוֹפִין דְּהוּוּ בְּהוּ רוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין וְנִמְרוּ פְקוּדֵי אֹרֵייתָא וְאַשְׁתַּדְלוּ בְּאוּרֵייתָא יִמְכָּא וְלִילִיא וְקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא סְמִיר לֹון בְּעַפְרָא. לְבַתֵּר בְּזִמְנָא דִּיחְדֵי עֲלָמָא עַל אַחַת פְּמָה וְכַמְּה דִּיעֵבֵד לְהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא אָמַר רַבִּי חֵיָּא וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְהָהוּא גּוֹפָא דְהָוָה יְקוּם מִשְׁמַע דְּכְתִיב (ישעיה כ"ו) יִחְיוּ מִתִּיד. וְלֹא כְתִיב יִבְרָא. מִשְׁמַע דְּבִרְיִין אִינּוֹן אָבֵל יִחְיוּ. דְּהָא (בראשית קל"ו ב') גְּרָמָא חַד יִשְׁתַּאֲר מִן גּוֹפָא תַּחוּת אַרְעָא וְהָהוּא לֹא אַתְרַקֵּב וְלֹא אַתְבְּלִי בְּעַפְרָא לְעֲלָמִין. וּבְהָהוּא זְמַנָּא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא יִרְכַּךְ לִיהּ וְיַעֲבִיד לִיהּ כַּחֲמִירָא בְּעִיסָא וְיִסְתַּלַּק וְיִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּע זְוִיִּין וּמְנִיָּה. יִשְׁתַּכְּלֵל גּוֹפָא וְכָל שְׁיִיפוּי. וְקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא יְהִיב בִּיהּ רוּחָא לְבַתֵּר. אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר הֵכִי הוּא. וְתָא חַזֵּי הָהוּא גְרָמָא בְּמָה אַתְרַכְךָ. בְּטַל דְּכְתִיב כִּי טַל אֹרוֹת טַלְךָ וְגוֹמֵר:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:
Zohar, Part II 2b

מוסר

מזוהר ח"ב דף ב' ע"ב (ונכתב בלה"ק)

One who causes an unborn child to die in his wife's womb commits three evil things that the world cannot tolerate, so that little by little the world becomes diminished without it being known. The Holy One, Blessed is He, withdraws from the world and the sword, famine, and disease come upon the world. The three are: a) he kills his children, b) he destroys the edifice built by the King, and c) he pushes away the Divine Presence. And the world suffers all the aforementioned tragedies. Woe to that man! Woe to him; woe to his soul! It would have been better for him had he never been created! Fortunate are you, Israel, who were many tens of thousands who were in exile and guarded themselves from menstruants, non-Jewish women, and from killing their children. Even when it was

הַגּוֹרֵם שְׂיִמוֹת הָעֶבֶר בְּמַעֲי אֲשֶׁתּוֹ שְׁלֹשׁ רְעוֹת עוֹשֶׂה שְׁהָעוֹלָם אִינּוֹן סוֹבֵל וְהָעוֹלָם הוֹלֵךְ וְצוֹעֵר מְעַט מְעַט וְלֹא נוֹדַע וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. וְחָרֵב וְרַעֵב וְדָבָר בְּאִים לְעוֹלָם. וְאַלֶּה הֵם הוֹרֵג בְּנָיו הוֹרֵס בְּנֵין הַמֶּלֶךְ דּוֹחָה הַשְּׂכִינָה וְהָעוֹלָם נִדוּן בְּכָל דְּיָנִים הָאֲמוּרִים. אוֹי עַל הָאִישׁ הָהוּא אוֹי לוֹ אוֹי לְנַפְשׁוֹ נוֹחַ לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא. אֲשֶׁרִיָּהִם יִשְׂרָאֵל שְׁהִיוּ בְּמָה וְכַמְּה רַבְבוֹת וְהִיוּ בְּגִלוֹת וְנִשְׁמְרוּ מִנְּדָה וּמִגּוֹיָה וּמִהַרְיָגַת זְרַעַם וְאַף שֶׁנִּגְזַר (שמות א') כָּל הַבֶּן הַיְלֹוֹד הַיֵּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ לֹא הָיָה שׁוּם אַחַד שְׁהֵרַג הָעֶבֶר בְּמַעֲי אִשָּׁה כָּל שְׁבִין אַחַר שְׁנוֹלָד וּבִזְכוּת זֶה יֵצְאוּ מִהַגְלוֹת. וְאַשְׁרֵי אָדָם שִׁישְׁמֹר אוֹת בְּרִית קְדֵשׁ כִּי מִלְּבַד עוֹנְשׁוֹ הָעֲצוּם גּוֹרֵם לְגִלוֹת יִשְׂרָאֵל. ה' בְּרַחֲמָיו יִחְזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה:

decreed: (Exodus 1:22) "Every boy who is born must be thrown into the river," there was not a single person who killed a fetus in its mother's womb, and certainly, not an infant after it was born. In this merit they were redeemed from exile. Fortunate is the man who guards the sign of the holy covenant. For, if one does not do so, in addition to the terrible punishment that befalls him, he causes exile to the Jewish People. May G-d, in His mercy, bring us back in complete repentance.

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Repentance, Chapter 4

הרמב"ם הלכות תשובה פרק ד

(1) Twenty-four things prevent repentance. Four of them are severe sins, and when someone transgresses any of them, the Holy One, Blessed is He, does not give him the opportunity to repent, in proportion to the magnitude of his sin. They are: One who causes the public to sin, including one who prevents them from fulfilling a commandment. (2) One who causes another person to deviate from a good path to an evil one, such as one who incites or entices another person. (3) One who sees his child following an evil path and does not try to stop him. For, since his child is subject to his

authority, had he tried, he could have stopped his wrongdoing. Thus, it is as if he caused him to sin. Also included in this category is anyone who has the power to stop other people, whether it be an individual or a group, from doing wrong but does not stop them, leaving them to their stumbling. (4) One who says; I will sin and then I will repent. This category includes one who says; I will sin and Yom Kippur will atone for me.

א ארבעה ועשרים דברים מעבבין את התשובה ארבעה מהן עון גדול והעושה אחת מהן אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה לפי גדול חטאו ואלו הן. א המחטיא את הרבים ובכלל עון זה המעבב את הרבים מלעשות מצוה: ב המטה את חבירו מדרך טובה לרעה כגון מסית ומדיח: ג הרואה בנו יוצא לתרבות רעה ואינו מוחה בידו והואיל ובנו ברשותו אילו מיחה בו היה פורש ונמצא כמחטיאו ובכלל עון זה כל שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא מניחם בכשלונם: ד האומר אחטא ואשוב ובכלל זה אחטא ויום הכיפורים מכפר:

VA'EIRA FOR TUESDAY

וארא ליום שלישי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת המשנה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יב ומליל משה קדם יי למימר
הא בני ישראל לא קבילו מני
ואכדין יקבל מני פרעה ואנא
יקיר ממלל: יג ומליל יי עם
משה ועם אהרן ופקדונו לות

יב וידבר משה לפני ידוה לאמר הן בני-
ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני
פרעה ואני ערל שפתים: פ יג וידבר ידוה

(12) And Moshe spoke before the Lord saying; Even the Children of Israel did not listen to me. How then should Pharaoh listen to me when I am of closed lips? (13) And the Lord spoke to Moshe and to Aharon and He

RASHI

רש"י

(12) **How then should Pharaoh listen to me?** — [The Children of Israel did not listen to me, even though I came to help them. Why

(יב) ואיך ישמעני פרעה. זה אחד מעשרה קל וחומר שבתורה: ערל שפתים. אטום שפתים. וכן

then should Pharaoh listen to me, when I intend to harm him? All the more so that he will not listen to me!] This is one of ten inferences from a minor to a major fact (a fortiori) which are found in the Torah. ערל שפתים — [means] obstructed lips. Similarly, I maintain that